

Poznámky Petra Goliaša, riaditeľa INEKO, k nesplneniu sľubu o zvýšení transparentnosti pri financovaní politických strán

(príloha k tlačovej správe TIS, INEKO a SGI zo 4.4.2013: „*Politické strany nesplnili sľub do roka sprísniť kontrolu ich financovania*“)

4.4.2013

Prečo sme sa pred rokom rozhodli vyzvať politikov, aby sa zaviazali k zvýšeniu transparentnosti ich financovania? Bola to priama reakcia na kauzu Gorila, ktorá významne ovplyvnila výsledky predošlých volieb a narušila dôveru ľudí vo fungovanie politického systému. Chceli sme tak vytvoriť tlak, hmatateľný záväzok, aby politici prijali opatrenia, ktoré by znížili riziko korupcie pri financovaní politických strán.

Neplnením sľubov politici hazardujú s dôverou voličov, ktorá je už dlhšie pomerne nízka – viac ako 40% ľudí nechodí voliť ani v hlavných voľbách do parlamentu.

Transparentnosť financovania politických strán a politikov je osobitne citlivá téma z pohľadu dôvery ľudí v politický systém. Ak ľudia strácajú dôveru, zhoršuje to kvalitu demokracie.

Dôvera v politický systém a politikov je dôležitou súčasťou sociálneho kapitálu, ktorého budovanie je jednou z podmienok zvyšovania kvality života.

Ľudia zvlášť citlivo vnímajú správanie sa politikov a čelných predstaviteľov štátu. Ak ľudia vidia, že ani „tam hore“ sa nedodržiavajú pravidlá a neplnia sľuby, zhoršuje sa aj ich morálka „tam dole“. Môže sa to prejavíť napríklad v nižšej motivácii riadne platiť dane, čo má priamy dosah na verejné financie. Môžu tiež s menšími zábrami unikať do šedej ekonomiky, čo sa tiež môže prejavíť na vyššej nezamestnanosti. Ak ľudia vidia, že korupcia existuje v najvyšších kruhoch, môžu k nej byť tolerantnejší aj v bežnom živote.

Z týchto dôvodov je dôležité monitorovať plnenie sľubov politikov a vytvárať tlak na ich dodržiavanie. Toto sú tiež hlavné dôvody, prečo sa tak intenzívne venujeme téme zvyšovania transparentnosti pri financovaní politických strán.